

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת התנ"ך

בע"ה

מורי תנ"ך שלום עליכם!

החל מקיץ תשע"ח התחלנו לשלב תמונות כסעיף אחד בשאלות הבגרות, ואנו ממשיכים במגמה זו. כפי שנכתב בחוזר מפמ"ר בתחילת השנה, ברוב שאלוני הבגרות של קיץ תשע"ט ישולבו תמונות. מטרת התמונות היא להעשיר את הלמידה ולתת זווית הסתכלות נוספת על הכתובים. בעזרת השימוש בתמונות אנו מבקשים לתת מקום למשמעות הרלוונטית והאקטואלית של הכתובים בתנ"ך לימינו, וכן להחיות את הכתובים בצורה ויזואלית. השימוש בתמונות לא משנה את רמת השאלות. נבהיר **שלא** מדובר בשאלות תמונה כמו בבגרות בהיסטוריה, והתלמיד **לא** נדרש לנתח את התמונה. בצד התמונה יופיע כיתוב המבהיר את תוכנה, ומה שנדרש מהתלמיד זו יכולת לקשר בין התמונה לבין חומרי הלמידה שנלמדו.

שו"ת קצר:

כאלו שאלונים יושלכו תמונות?

שאלות תמונה יהיו ברוב השאלונים של קיץ תשע"ט (אך לא בשאלונים של נבחני משנה 2382, 2372, 2582).

כאלו נושאים וספרים יהיו שאלות תמונה?

רוב שאלות התמונה עד עתה, התמקדו בנבואות גאולה שהתגשמו בדורנו, אולם יתכנו שאלות כאלה גם בנושאים אחרים וגם מספרים אחרים.

האם נדרש לנתח את התמונה על פרטיה?

לא! התמונה תהיה מובנת בעזרת הכיתוב שלידה, ללא צורך בידע קודם.

מהם הכישורים הנדרשים בכדי לענות על שאלה כזו?

הבנת הפסוקים כמו בכל שאלה אחרת, ויכולת לקשר בין התמונה לבין הפסוקים שנלמדו.

למה זה חשוב?

לימוד תורה חזותי מעמיק את ההבנה והחיבור – יראה בעיניו וילבבו יבין! יתירה מכך, הכרחי שלומד התורה בימינו יראה בעיניו את החיבור שבין נבואות מלפני אלפי שנים ובין המציאות בתוכה אנו חיים כיום. התגשמות חזון הנביאים!

דוגמאות לשאלות תמונה בעבר:

י"א 3 (2381) קיץ תשע"ח שאלה 8 - [קישור](#)

י"ב 3 (2371) קיץ תשע"ח שאלה 11 - [קישור](#)

י"א 5 (2581) קיץ תשע"ח שאלה 8 - [קישור](#)

י"ב עולים (2374) חורף תשע"ח שאלה 9 - [קישור](#)

י"א 3 (2381) חורף תשע"ט שאלה 6 - [קישור](#)

י"ב עולים (2374) חורף תשע"ט שאלה 10 - [קישור](#)

רוב התמונות משאלונים אלו נמצאות בסוף קובץ זה לשימושכם.

בהצלחה רבה
יהודה טרופר
מפמ"ר תנ"ך בחמ"ד

דוגמה לשאלת תמונה: (לא היתה במבחן בגרות)

בדורנו ובדורות האחרונים אנו זוכים לראות את התגשמות חלק מדברי הנביאים. לפניך שני תצלומים מן ההיסטוריה של מדינת ישראל בדורנו ובדורות האחרונים. בחר באחד מן התצלומים וכתוב בצד התצלום שבחרת, פסוק אחד מספר ישעיהו (פרק ב') שבא לידי ביטוי בתמונה. הסבר כיצד באה בו לידי ביטוי, אחת מנבואות ישעיהו שלמדת, בסס את דבריך על הכתוב.

(2) שליחים מישראל מלמדים תורה בכולל ציוני במינכן שבגרמניה (התמונה באדיבות "תורה מציון")

(1) הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל נפגש בשנות ה-70 עם יפנים בני כת המקויה, אוהבי ישראל, שבאו ללמוד תורה בירושלים.

תשובה:

"כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְדָבָר ה'
מִירוּשָׁלַם" (ישעיהו ב', ד)

תשובה:

"וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֵן וְנִעְלָה אֶל ה' אֵל הַר ה' יַעֲקֹב וִירֵנו מִדֶּרֶכִּיו וְנִלְכָּה בְּאַרְחֻתָּיו".
או - "כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְדָבָר ה'
מִירוּשָׁלַם" (ישעיהו ב', ד)

מחווה:

תשובה מלאה תתאר את המשותף לתמונה שנבחרה, ותבאר כיצד היא קשורה לאחת מהנבואות שנלמדו, תוך ביסוס התשובה על פסוקים שיצוטטו.

דוגמה לתשובה מלאה: בשתי התמונות רואים כיצד התורה יוצאת מירושלים ומשפיעה גם על יהודים וגם על אומות העולם. אחת מנבואות ישעיהו שלמדנו היא: "וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֵן וְנִעְלָה אֶל ה' אֵל בֵּית אֱ-לֹהֵי יַעֲקֹב וִירֵנו מִדֶּרֶכִּיו וְנִלְכָּה בְּאַרְחֻתָּיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְדָבָר ה' מִירוּשָׁלַם" (ישעיהו ב', ג) בנבואה זו מתואר מצב עתידי בו העמים ירצו לבוא וללמוד תורה בירושלים, והתורה תצא מציון למקומות רבים. בדורנו אנו זוכים לראות התגשמות מסוימת של נבואה זו.

ניתן לבסס את התשובה גם על פרק י"א פסוק ט: "כִּי מִלִּפְנֵי הָאֵרֶץ יֵדְעָה אֶת ה' כָּמִים לַיָּם מְכַסִּים".

על מנת להקל עליכם בעריכת מבחנים, סידרנו תמונות ממבחי תשע"ח-תשע"ט, ניתן לגזור ולהדביק.

ריקודים ברחובות תל אביב בעקבות ההכרזה
באו"ם על הקמת מדינה יהודית בכ"ט בנובמבר 1947
(צילום: הנס פיין)

קידוח לשאיבת מי תהום בנגב
(מתוך אתר חברת "מקורות")

בדרכם מעפילים אוניית על שואה ניצולי
לארץ-ישראל 1947

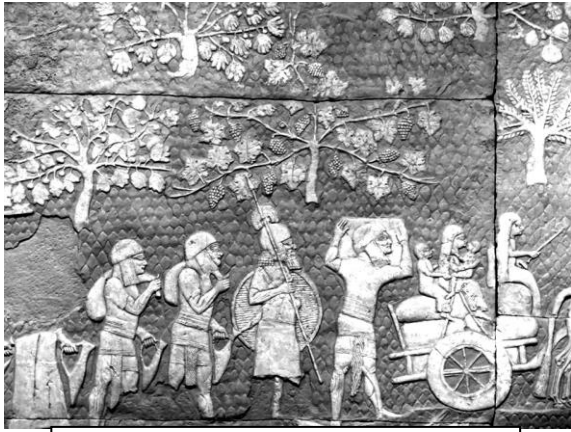
הנחת צינורות למוביל המים הארצי
(מתוך אתר חברת "מקורות")

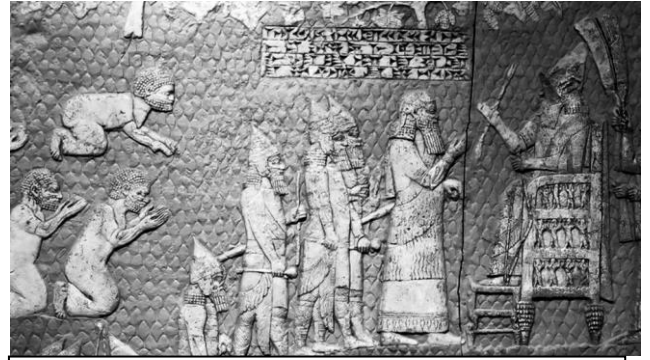
עולים מאתיופיה בדרכם לארץ ישראל 1991
(צילום: נתן אלפרט)

שנחתו לאחר הברית מארצות חדשים עולים
גוריון 2014 בן התעופה בנמל
(צילום: לשכת העיתונות הממשלתית)

שבויים יוצאים מן העיר לכיש אל ממלכת אשור, וברקע נראות הגפנים.

מלך אשור יושב על כסאו, ושבויים משתחוים לו.

(פרטים מתוך ההעתק של תבליט לכיש המוצג במוזיאון ישראל)

כרזה משנת 1938 בהשראת ספר נחמיה (מתוך אתר הספרייה הלאומית)

קטיפ תמרים בישראל